

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Helen Toom
Dental Art OÜ
helen@dentalart.ee

Teie 12.11.2024

Meie 11.12.2024 nr 2.2-9/24/2913-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) sai Teie pöördumise, milles küsite nõu isikute terviseandmete turvalise töötlemise osas.

Esmalt selgitan, et Andmekaitse Inspeksioon ei saa selgitustaotlusele vastates anda konkreetsele juhtumile siduvat õiguslikku hinnangut, see on võimalik ainult järelevahtemenetluses. Inspeksiooni kohustus on märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse §-st 3 tulenevalt anda õiguslaseid selgitusi.

Isikuandmete kaitse üldmääruse¹ (IKÜM) kohaselt peab igasuguseks isikuandmete töötlemiseks esinema artiklist 6 lähtuvalt õiguslik alus ning töötlemine peab olema kooskõlas IKÜM artiklis 5 sätestatud isikuandmete töötlemise põhimõtetega. Eriliigiliste isikuandmete töötlemisel on lisaks vajalik, et esineks üks IKÜM artikkel 9 lõikes 2 toodud punktidest, mis lubaks eriliigilisi (antud juhul terviseandmeid²) töödelda³. Eriliigilised andmed, sh terviseandmed on oma olemuselt põhiõiguste ja -vabaduste seisukohast eriti tundlikud ning väärivad seetõttu erilist kaitset, sest nende töötlemise kontekst võib põhiõigusi ja -vabadusi olulisel määral ohustada.

Isikuandmete töötlemise **õiguspärasuse ja IKÜM põhimõtetele vastavuse eest vastutab** ning peab seda **tõendama** IKÜM artikli 5 lõike 2 kohaselt **isikuandmete vastutav töötleja**. Vastutav töötleja on IKÜM artikli 4 punkti 7 kohaselt füüsiline või juriidiline isik, avaliku sektori asutus, amet või muu organ, kes üksi või koos teistega **määrab kindlaks isikuandmete töötlemise eesmärgid ja vahendid**.

Seega on vastutava töötleja pädevuses kehtestada oma tegevuseks vajalikud isikuandmete töötlemise reeglid, mis peavad tagama andmetöötluse vastavuse IKÜM nõuetele. Dental Art OÜ on IKÜM tähenduses käsitletav patsientide isikuandmete vastutava töötlejana ning tervishoiuteenuse osutajana määrab kindlaks, milliseid isikuandmeid tuleb teenuse kvaliteetseks osutamiseks töödelda, määrates sealjuures isikuandmete kogumise ja töötlemise eesmärgid ning vahendid.

¹ [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus \(EL\) 2016/679](#), 27. aprill 2016, füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta

² IKÜM art 4 p 15 järgi on terviseandmed isiku füüsilise ja vaimse tervisega seotud isikuandmed, sealhulgas temale tervishoiuteenuste osutamist käsitlevad andmed, mis annavad teavet tema tervisliku seisundi kohta.

³ Selle sätte punkti h alusel võib terviseandmeid töödelda, kui töötlemine on vajalik ennetava meditsiini või töömeditsiiniga seotud põhjustel, töötaja töövõime hindamiseks, meditsiinilise diagnoosi panemiseks, tervishoiuteenuste või sotsiaalhoolekande või ravi võimaldamiseks või tervishoiu- või sotsiaalhoolekandesüsteemi ja -teenuste korraldamiseks, tuginedes liidu või liikmesriigi õigusele või tervishoiutöötajaga sõlmitud lepingule ja eeldusel, et lõikes 3 osutatud tingimused on täidetud ja kaitsemeetmed kehtestatud.

Muu hulgas tuleneb IKÜM artikli 5 lõike 1 punktist f, et isikuandmeid töödeldakse viisil, mis tagab isikuandmete asjakohase turvalisuse, sealhulgas kaitseb loata või ebaseadusliku töötlemise eest ning juhusliku kaotamise, hävitamise või kahjustumise eest, kasutades asjakohaseid tehnilisi või korralduslikke meetmeid („usaldusväärsus ja konfidentsiaalsus“). Seda põhimõtet täpsustab IKÜM artiklis 25 sätestatud lõimitud ja vaikumisi andmekaitse regulatsioon, mille kohaselt on isikuandmete vastutava töötaja kohustuseks rakendada kõiki vajalikke ja asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke kaitsemeetmeid tagamaks, et isikuandmete töötlemine toimuks kooskõlas kõigi IKÜM artiklis 5 sätestatud töötlemise põhimõtetega.

Sellised meetmed võivad koosneda muu hulgas isikuandmete töötlemise miinimumini viimisest, isikuandmete võimalikult kiirest pseudonümiseerimisest, läbipaistvusest seoses isikuandmete eesmärgi ja töötlemisega, andmesubjektile andmete töötlemise jälgimise võimaluse andmisest, vastutavale töötajale võimaluse andmisest luua ja parandada turvameetmeid. Selliste teenuste ja toodete väljatöötamisel, kavandamisel, valimisel ja kasutamisel, mille käigus töödeldakse isikuandmeid nende ülesannete täitmiseks, tuleks võtta arvesse õigust andmekaitsele ning tagada asjakohaselt teaduse ja tehnoloogia viimast arengut arvestades, et vastutavad töötlejad ja volitatud töötlejad saaksid täita oma andmekaitsealaseid kohustusi⁴.

Teisisõnu peaks isikuandmete vastutav töötaja hindama oma tegevuses vajalike isikuandmete töötlemisel, et töötlemine oleks igas etapis eesmärgipärane, vajalik, turvaline ning võimalikud riskid minimeeritud, võttes selleks kasutusele asjakohased kaitsemeetmed. Konkreetseid meetmeid sõltuvad isikuandmete liigist, töötlemise viisist, võimalikest ohtudest jne. Ühe näitena olete oma kirjas toonud, et edastate kullerile saadetise patsiendi isikustatud andmetega. Siinkohal tasub hinnata, millisel õiguslikul alusel ja eesmärgil kuller neid isikuandmeid töötleb ning kas kulleri tegevuse eesmärki arvestades on see töötlemine vajalik. Kaaluda andmetöötluse riske ning leida sobivad kaitsemeetmed riskide välistamiseks või minimeerimiseks. Teie viidatud pseudonümiseerimine oleks ilmselt üheks võimalikuks meetmeks⁵, kuid neid võib olla veel (nt pakendamine viisil, mis ei võimalda kolmandatel isikutel isikuandmetele ligi pääseda, lisameetmed lepingu tingimustes jne).

Eeltoodust tulenevalt ka juhul, kui vastutaval töötlejal on vaja isikult andmeid saada või talle neid väljastada, on selleks kasutatavate viiside ja vahendite valik vastutava töötleja vastutusallas. Vastutav töötleja peab tagama, et tema soovil ja juhiste kohaselt edastatavad andmed liiguksid turvaliselt ning andmed väljastatakse õigele isikule viisil, mis välistab kolmandate isikute juurdepääsu andmetele (sõltuvalt toimingutest nt ettevõtte töökorralduslikud meetmed, kuidas andmeid hoiustatakse, millised töötajad isikuandmeid töötlevad, millistel tingimustel sõlmitakse lepingud, andmete krüpteerimine jne).

Kokkuvõtvalt, vastutava töötlejana tuleb Teie ettevõttel oma tegevusega seotud isikuandmete töötlemise protsesside ja toimingute tegemisel tagada kooskõla kõigi IKÜM nõuetega.

Loodan, et minu selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Anu Suviste
jurist
peadirektori volitusel

⁴ IKÜM preambuli põhjenduspunkt 78

⁵ See kaitsemeede on välja toodud ka IKÜM põhjenduspunktis 28: Isikuandmete pseudonümiseerimine võib vähendada asjaomaste andmesubjektide jaoks ohte ning aidata vastutavatel töötlejal ja volitatud töötlejal täita oma andmekaitsekohustusi. „Pseudonümiseerimise“ selgesõnaline kasutuselevõtmine käesolevas määruses ei ole mõeldud välistama mis tahes muid andmekaitsemeetmeid.